

637

USTAWA

z dnia 9 czerwca 2000 r.

o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

Art. 1. W ustawie z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. Nr 24, poz. 83 i Nr 43, poz. 170 oraz z 1997 r. Nr 43, poz. 272 i Nr 88, poz. 554) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 21 otrzymuje brzmienie:

„Art. 21. 1. Organizacjom radiowym i telewizyjnym wolno nadawać opublikowane utwory muzyczne oraz drobne utwory słowne i słowno-muzyczne wyłącznie na podstawie umowy zawartej z właściwą organizacją zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi.

2. Prawo do pierwszego nadania utworów zamówionych przez nadawcę może przysługiwać mu na podstawie umowy innej niż określona w ust. 1.

3. Twórca może oświadczyć właściwej organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi, z zachowaniem formy pisemnej pod rygorem nieważności, że o nadaniu swoich opublikowanych utworów, o których mowa w ust. 1, będzie decydować osobiście.

4. Operatorom sieci kablowych wolno reemitować w sieciach kablowych utwory nadawane w programach organizacji radiowych i telewizyjnych wyłącznie na podstawie umowy zawartej z właściwą organizacją zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi.”;

2) w art. 25 w ust. 1:

a) w pkt 1 lit. b) i c) otrzymują brzmienie:

„b) aktualne artykuły na tematy polityczne, gospodarcze lub religijne, chyba że zostało wyraźnie zastrzeżone, że ich dalsze rozpowszechnianie jest zabronione,

c) aktualne wypowiedzi i fotografie reporterskie,”

b) w pkt 2 wyrazy „ , artykułów i wypowiedzi” zastępuje się wyrazami „i artykułów”;

3) w art. 36:

a) w zdaniu wstępnym wyraz „pięćdziesięciu” zastępuje się wyrazem „siedemdziesięciu”,

b) pkt 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2) w odniesieniu do utworu, którego twórca nie jest znany — od daty pierwszego rozpowszechnienia, chyba że pseudonim nie pozostawia wątpliwości co do tożsamości autora lub jeżeli autor ujawnił swoją tożsamość,

3) w odniesieniu do utworu, do którego autorskie prawa majątkowe przysługują z mocy ustawy innej osobie niż twórca — od daty rozpowszechnienia utworu, a gdy utwór nie został rozpowszechniony — od daty jego ustalenia,”

c) dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) w odniesieniu do utworu audiowizualnego — od śmierci najpóźniej zmarłej z wymienionych osób: głównego reżysera, autora scenariusza, operatora obrazu, autora dialogów, kompozytora muzyki skomponowanej do utworu audiowizualnego.”;

4) art. 37 otrzymuje brzmienie:

„Art. 37. Jeżeli bieg terminu wygaśnięcia autorskich praw majątkowych rozpoczyna się od rozpowszechnienia utworu, a utwór rozpowszechniono w częściach, odcinkach, fragmentach lub wkładkach, bieg terminu liczy się oddzielnie od daty rozpowszechnienia każdej z wymienionych części.”;

5) skreśla się art. 38;

6) w art. 39 wyrazy „art. 36—38” zastępuje się wyrazami „art. 36 i art. 37”;

7) art. 69 otrzymuje brzmienie:

„Art. 69. Współtwórcami utworu audiowizualnego są osoby, które wniosły wkład twórczy w jego powstanie, a w szczególności: reżyser, operator obrazu, twórca adaptacji utworu literackiego, twórca stworzonych dla utworu audiowizualnego utworów muzycznych lub słowno-muzycznych oraz twórca scenariusza.”;

8) art. 70 otrzymuje brzmienie:

„Art. 70. 1. Domniemywa się, że producent utworu audiowizualnego nabywa na mocy umowy o stworzenie utworu albo umowy o wykorzystanie już istniejącego utworu wyłączne prawa majątkowe do eksploatacji tych utworów w ramach utworu audiowizualnego jako całości.

2. Główny reżyser, operator obrazu, twórca scenariusza, twórcy innych utworów literackich lub muzycznych, które stworzone zostały do utworu audiowizualnego lub w nim wykorzystane, oraz artyści wykonawcy są uprawnieni do:
    - 1) wynagrodzenia proporcjonalnego do wpływów z tytułu wyświetlania utworu audiowizualnego w kinach,
    - 2) stosownego wynagrodzenia z tytułu najmu egzemplarzy utworów audiowizualnych i ich publicznego odtwarzania,
    - 3) stosownego wynagrodzenia z tytułu nadawania utworu w telewizji lub poprzez inne środki publicznego udostępniania utworów,
    - 4) stosownego wynagrodzenia z tytułu reprodukcji utworu audiowizualnego na egzemplarzu przeznaczonym do własnego użytku osobistego.
  3. Korzystający z utworu audiowizualnego wypłaca wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 2, za pośrednictwem właściwej organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi.
  4. Stosowne wynagrodzenie za korzystanie z polskiego utworu audiowizualnego za granicą lub zagranicznego utworu audiowizualnego w Rzeczypospolitej Polskiej może być ustalone ryczałtowo.”;
- 9) w art. 74:
- a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Ochrona przyznana programowi komputerowemu obejmuje wszystkie formy jego wyrażenia. Idee i zasady będące podstawą jakiegokolwiek elementu programu komputerowego, w tym podstawą łączy, nie podlegają ochronie.”,
  - b) w ust. 4:
    - w pkt 1 po wyrazach „czynności te” skreśla się wyraz „nie”,
    - pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) rozpowszechniania, w tym najmu, programu komputerowego lub jego kopii.”;
- 10) w art. 75:
- a) w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) obserwowanie, badanie i testowanie funkcjonowania programu komputerowego w celu poznania jego idei i zasad przez osobę posiadającą prawo korzystania z egzemplarza programu komputerowego, jeżeli, będąc do tych czynności upoważniona, dokonuje ona tego w trakcie wprowadzania, wyświetlania, stosowania, przekazywania lub przechowywania programu komputerowego,”
  - b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Informacje, o których mowa w ust. 2 pkt 3, nie mogą być:

    - 1) wykorzystane do innych celów niż osiągnięcie współdziałania niezależnie stworzonego programu komputerowego,
    - 2) przekazane innym osobom, chyba że jest to niezbędne do osiągnięcia współdziałania niezależnie stworzonego programu komputerowego,
    - 3) wykorzystane do rozwijania, wytwarzania lub wprowadzania do obrotu programu komputerowego o istotnie podobnej formie wyrażenia lub do innych czynności naruszających prawa autorskie.”;
- 11) po art. 77 dodaje się art. 77¹ w brzmieniu:

„Art. 77¹. Uprawniony może domagać się od użytkownika programu komputerowego zniszczenia posiadanych przez niego środków technicznych (w tym programów komputerowych), których jedynym przeznaczeniem jest ułatwienie niedozwolonego usuwania lub obchodzenia technicznych zabezpieczeń programu.”;

12) w art. 79 po ust. 2 dodaje się ust. 3 i 4 w brzmieniu:

„3. Przepis ust. 1 stosuje się w odniesieniu do usuwania lub obchodzenia zabezpieczeń technicznych przed udostępnianiem, zwielokrotnianiem lub rozpowszechnianiem utworu, jeżeli działania te mają na celu bezprawne korzystanie z utworu.

4. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio w przypadku usuwania lub zmiany bez upoważnienia jakichkolwiek informacji identyfikujących dzieło, autora, podmiot praw autorskich do dzieła lub informacji o warunkach eksploatacji dzieła, o ile zostały one dołączone do egzemplarza dzieła lub są przekazywane w związku z rozpowszechnianiem dzieła, a także zawinionego rozpowszechniania dzieł z bezprawnie usuniętymi lub zmodyfikowanymi takimi informacjami.”;

13) art. 85 otrzymuje brzmienie:

„Art. 85. 1. Każde artystyczne wykonanie utworu lub dzieła sztuki ludowej pozostaje pod ochroną niezależnie od jego wartości, przeznaczenia i sposobu wyrażenia.

2. Artystycznymi wykonaniami, w rozumieniu ust. 1, są w szczególności: działania aktorów, recytatorów, dyrygentów, instrumentalistów, wokalistów, tancerzy i mimów oraz innych osób w sposób twórczy przyczyniających się do powstania wykonania.”;

- 14) art. 89 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 89. Prawo, o którym mowa w art. 86 ust. 1 pkt 2 i 3, wygasa z upływem pięćdziesięciu lat następujących po roku, w którym artystyczne wykonanie ustalono. Jeżeli jednak w tym czasie nastąpiła publikacja utrwalenia tego wykonania lub jego publiczne odtworzenie, okres ochrony liczy się od tych zdarzeń, a gdy miały miejsce obydwa — od tego z nich, które miało miejsce wcześniej.”;
- 15) po oddziale 3 dodaje się oddział 3¹ „Prawa do pierwszych wydań oraz wydań naukowych i krytycznych” w brzmieniu:
- „Art. 99¹. Wydawcy, który jako pierwszy w sposób zgodny z prawem opublikował lub w inny sposób rozpowszechnił utwór, którego czas ochrony już wygaś, a jego egzemplarze nie były jeszcze publicznie udostępniane, przysługuje wyłączne prawo do rozporządzania tym utworem i korzystania z niego na wszystkich polach eksploatacji przez okres dwudziestu pięciu lat od daty publikacji.
- Art. 99². Temu, kto po upływie czasu ochrony prawa autorskiego do utworu przygotował jego wydanie krytyczne lub naukowe, nie będące utworem, przysługuje wyłączne prawo do rozporządzania takim wydaniem i korzystania z niego w zakresie, o którym mowa w art. 50 pkt 1—3 oraz 8 i 9, przez okres trzydziestu lat od daty publikacji.
- Art. 99³. Przepisy art. 99¹ i art. 99² stosuje się odpowiednio do utworów i tekstów, które ze względu na czas ich powstania lub charakter nigdy nie były objęte ochroną prawa autorskiego.
- Art. 99⁴. Przy wyznaczaniu czasu ochrony, o którym mowa w art. 99¹ i w art. 99², stosuje się odpowiednio przepisy art. 37 i art. 39.”;
- 16) art. 100 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 100. Wykonywanie praw do artystycznych wykonania, fonogramów, wideogramów, nadań programów, a także pierwszych wydań oraz wydań naukowych i krytycznych, podlega odpowiednio ograniczeniom wynikającym z przepisów art. 23—35.”;
- 17) art. 101 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 101. Do artystycznych wykonania, fonogramów, wideogramów, nadań programów, pierwszych wydań oraz wydań naukowych i krytycznych stosuje się odpowiednio przepisy art. 1 ust. 3 i 4, art. 6, art. 22, art. 39, art. 51, art. 79 ust. 1 i 3 oraz art. 80.”;
- 18) art. 103 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 103. Spory dotyczące praw pokrewnych należą do właściwości sądów okręgowych.”;
- 19) w art. 115:
- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Kto przywłaszcza sobie autorstwo albo wprowadza w błąd co do autorstwa całości lub części cudzego utworu albo artystycznego wykonania,
- podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.”,
- b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:
- „3. Kto w celu osiągnięcia korzyści majątkowej w inny sposób niż określony w ust. 1 lub 2 narusza cudze prawa autorskie lub prawa pokrewne określone w art. 16, art. 17, art. 18, art. 19 ust. 1 lub 2, art. 20 ust. 1 i 2, art. 40 ust. 1 lub 2, art. 86, art. 94 ust. 2 i art. 97,
- podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.”;
- 20) w art. 117 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Kto bez uprawnienia albo wbrew jego warunkom w celu rozpowszechnienia utwóra lub zwielokrotnia cudzy utwór w wersji oryginalnej lub w postaci opracowania, artystyczne wykonanie, fonogram, wideogram lub nadanie,
- podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.”;
- 21) art. 118 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 118. 1. Kto w celu osiągnięcia korzyści majątkowej przedmiot będący nośnikiem utworu, artystycznego wykonania, fonogramu, wideogramu rozpowszechnianego lub zwielokrotnionego bez uprawnienia albo wbrew jego warunkom nabywa lub pomaga w jego zbyciu albo przedmiot ten przyjmuje lub pomaga w jego ukryciu,
- podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.
2. Jeżeli sprawca uczynił sobie z popełnienia przestępstwa określonego w ust. 1 stałe źródło dochodu albo działalność przestępną, określoną w ust. 1, organizuje lub nią kieruje,
- podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 5.
3. Jeżeli na podstawie towarzyszących okoliczności sprawca przestępstwa określonego w ust. 1 lub 2 powinien

i może przypuszczać, że przedmiot został uzyskany za pomocą czynu zabronionego,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.”;

22) po art. 118 dodaje się art. 118¹ w brzmieniu:

„Art. 118¹. 1. Kto wytwarza przedmioty przeznaczone do niedozwolonego usuwania lub obchodzenia technicznych zabezpieczeń przed odtwarzaniem, przegrywaniem lub zwielokrotnianiem utworu bądź też służące do nielegalnego odbioru nadawanych programów, przeznaczonych dla zamkniętego grona odbiorców, uzyskujących do nich dostęp po zapłaceniu wynagrodzenia usługodawcy, albo dokonuje obrotu takimi przedmiotami,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.

2. Kto posiada, przechowuje lub wykorzystuje przedmioty, o których mowa w ust. 1,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.”;

23) art. 119 otrzymuje brzmienie:

„Art. 119. Kto uniemożliwia lub utrudnia wykonywanie prawa do kontroli korzystania z utworu, artystycznego wykonania, fonogramu lub wideogramu albo odmawia udzielenia informacji przewidzianych w art. 47,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.”;

24) skreśla się art. 120;

25) w art. 121 w ust. 1 wyrazy „lub 118” zastępuje się wyrazami „, 118 lub 118¹”;

26) art. 122 otrzymuje brzmienie:

„Art. 122. Ściganie przestępstw określonych w art. 115, art. 116 ust. 1, 2 i 4, art. 117 ust. 1, art. 118 ust. 1, art. 118¹ oraz art. 119 następuje na wniosek pokrzywdzonego.”;

27) po art. 122 dodaje się art. 122¹ w brzmieniu:

„Art. 122¹. W sprawach o przestępstwa określone w art. 115—119 pokrzywdzonym jest również właściwa organizacja zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi.”;

28) art. 123 otrzymuje brzmienie:

„Art. 123. Minister Sprawiedliwości, w drodze rozporządzenia, może wyznaczyć sądy rejonowe właściwe do rozpoznawania spraw o przestępstwa, o których mowa w art. 115—119 — na obszarze właściwości danego sądu okręgowego.”;

29) w art. 124 skreśla się ust. 3;

30) w art. 125 w ust. 1 w pkt 2 skreśla się zdanie:

„Nie dotyczy to artystycznych wykonań ustalonych wcześniej niż dwadzieścia lat przed dniem jej wejścia w życie.”;

31) w art. 126:

a) w ust. 1 w pkt 3 skreśla się zdanie:

„Nie dotyczy to fonogramów, wideogramów oraz programów radiowych i telewizyjnych sporządzonych lub nadanych wcześniej niż dwadzieścia lat przed dniem jej wejścia w życie.”,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Zasady, o której mowa w ust. 1 pkt 3, nie stosuje się do korzystania przez szkoły w celach dydaktycznych ze sporządzonych przed dniem wejścia w życie ustawy nadań, fonogramów i wideogramów nie będących filmami fabularnymi oraz spektaklami teatralnymi, a także do korzystania z utrwalonych na fonogramach i wideogramach artystycznych wykonań.”;

32) po art. 127 dodaje się art. 127¹ w brzmieniu:

„Art. 127¹. Prezes Rady Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, w drodze zarządzenia, utworzy zespół do spraw przeciwdziałania naruszeniom prawa autorskiego i praw pokrewnych oraz określi jego skład, zadania i tryb działania.”

Art. 2. 1. Przepisy ustawy stosuje się do korzystania po jej wejściu w życie z utworów, artystycznych wykonań, fonogramów i wideogramów, które według niniejszej ustawy korzystają z ochrony.

2. Jeżeli rozpoczęte przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy korzystanie z artystycznego wykonania, fonogramu, wideogramu lub programu radiowego albo telewizyjnego było według przepisów dotychczasowych dozwolone, natomiast po tym dniu wymaga zezwolenia, to może ono być dokończony, pod warunkiem że uprawniony otrzyma stosowne wynagrodzenie.

3. Ustawa nie narusza własności egzemplarzy utworów rozpowszechnionych przed dniem jej wejścia w życie i egzemplarzy fonogramu lub wideogramu, na których utrwalono artystyczne wykonania przed dniem jej wejścia w życie.

4. Dokończenie korzystania z fonogramu lub wideogramu dotyczy także zakończenia sprzedaży ich eg-

zemplarzy w ciągu dwunastu miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, o ile egzemplarze te zgłoszone zostały w terminie miesiąca od dnia wejścia w życie ustawy ministrowi właściwemu do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Zgłoszenie powinno wskazywać numer katalogowy nagrania, zawarte w nim utwory, z podaniem autorów, artystów wykonawców, czasu trwania nagrania, oraz liczbę i rodzaj egzemplarzy.

5. Przepis ust. 1 stosuje się do utworów obywateli państw obcych stale zamieszkałych za granicą, pod warunkiem wzajemności.

Art. 3. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego ogłosi w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej jednolity tekst ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, z uwzględnieniem zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem wydania tekstu jednolitego.

Art. 4. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Kwaśniewski*

638

USTAWA

z dnia 9 czerwca 2000 r.

o zmianie ustawy o Trybunale Konstytucyjnym oraz ustawy o zmianie ustawy — Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw.

Art. 1. W ustawie z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102, poz. 643 i z 2000 r. Nr 48, poz. 552) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 6:

a) dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Sędziowie Trybunału Konstytucyjnego przechodzą w stan spoczynku po ukończeniu swojej kadencji.”,

b) w ust. 3 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„Do sędziów, którzy skorzystają z tego prawa, nie ma zastosowania przepis ust. 2a.”;

2) w art. 39 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się, jeżeli wydanie orzeczenia o akcie normatywnym, który utracił moc obowiązującą przed wydaniem orzeczenia, jest konieczne dla ochrony konstytucyjnych wolności i praw.”;

3) w art. 46:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Skarga konstytucyjna, zwana dalej „skargą”, może być wniesiona po wyczerpaniu drogi prawnej, o ile droga ta jest przewidziana, w ciągu 3 miesięcy od doręczenia skarżącego prawomocnego wyroku, ostatecznej de-

cyzji lub innego ostatecznego rozstrzygnięcia.”,

b) skreśla się ust. 3 i 4;

4) w art. 48 w ust. 1 wyrazy „Skarga powinna być sporządzona przez adwokata lub radcę prawnego” zastępuje się wyrazami „Skargę i zażalenie na postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu sporządzają adwokat lub radca prawny”;

5) w art. 59 w ust. 2 skreśla się wyraz „inny”.

Art. 2. W ustawie z dnia 28 sierpnia 1997 r. o zmianie ustawy — Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 124, poz. 782, z 1998 r. Nr 98, poz. 607 i z 1999 r. Nr 75, poz. 853) w art. 7 skreśla się zdanie drugie.

Art. 3. Uprawnienia nabyte niniejszą ustawą przez sędziów Trybunału Konstytucyjnego przysługują od momentu wejścia w życie ustawy również sędziom Trybunału Konstytucyjnego pozostającym w stanie spoczynku.

Art. 4. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Kwaśniewski*